

**Hĺbkové ex post hodnotenie vybraných regulácií
pôsobiacich v podnikateľskom prostredí - formulár**

Spracovateľ: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, odbor zlepšovania podnikateľského prostredia

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako „zákon č. 186/2009 Z. z.“)

Zákon č. 39/2015 Z. z. o poisťovníctve (ďalej ako „zákon č. 39/2015 Z. z.“)

Lokalizácia: § 35 ods. 6 zákona č. 186/2009 Z. z.

§ 70 ods. 2 písm. e) zákona č. 39/2015 Z. z.

Účinnosť: 23.2.2018

Regulácia, ktorá je predmetom ex post hodnotenia: Regulácia č. 65

Povinnosť finančných sprostredkovateľov a poisťovní poskytovať vyhlásenie vhodnosti iba na investičné produkty založené na poistení

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na legislatívny proces hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex:
<https://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=6483>
- Internetový odkaz na číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu:
<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2017/463>

Hĺbkové ex post hodnotenie:

☐ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu

☒ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak bola hodnotená úprava predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015. Pred týmto dátumom neexistovala povinnosť vypracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

9.1 Základné informácie k hodnotenej regulácii

9.1.1 Opis regulácie a jej pôsobenia:
Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve ukladá v § 35 ods. 6 finančným agentom a poradcom povinnosť predkladať vyhlásenie o vhodnosti poistného produktu pre klienta pri všetkých poistných produktoch. Táto povinnosť predstavuje pre finančných sprostredkovateľov a poisťovne významnú administratívnu záťaž v dôsledku toho, že zákon č. 35/2019 Z. z. o poisťovníctve odkazuje v § 70 ods. 2 písm. e) práve na povinnosť splnenia požiadaviek pri predaji svojich produktov na zákon č. 186/2019 Z. z. Smernica EP a Rady 2016/97 o distribúcii poistenia (ďalej len „smernica IDD“) však stanovuje túto povinnosť len pri investičných produktoch založených na poistení. Slovenská legislatíva tak ide nad rámec požiadaviek smernice IDD, čo vytvára tzv. "goldplating" – dodatočnú reguláciu, ktorá nie je priamo vyžadovaná európskou právnou úpravou. Táto nadbytočná povinnosť zvyšuje časové a finančné náklady na splnenie regulácií pre finančných sprostredkovateľov a poisťovne. Zosúladením slovenskej legislatívy s požiadavkami smernice IDD by sa znížila administratívna záťaž a finančné inštitúcie nemuseli poskytovať vyhlásenie o vhodnosti pre všetky poistné produkty, ale iba pre tie investičné, na ktoré sa vzťahuje smernica.
9.1.2 Znenie podnetu z podnikateľského prostredia (ak je k dispozícii)
Z pohľadu poisťovní dochádza ku goldplatingu v zákone č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve, ktorý spočíva v tom, že slovenská právna úprava stanovuje povinnosť finančných sprostredkovateľov a poisťovní poskytovať vyhlásenie o vhodnosti pre všetky poistné produkty, zatiaľ čo Smernica EP a Rady 2016/97 o distribúcii poistenia (IDD) vyžaduje túto povinnosť iba pri investičných produktoch založených na poistení. To znamená, že slovenská úprava ide nad rámec požiadaviek EÚ a zaťažuje sprostredkovateľov a poisťovne administratívnymi povinnosťami. Predmetom ex post hodnotenia bude prehodnotenie povinnosti poskytovať vyhlásenie o vhodnosti len pre investičné poistné produkty, čím by sa zosúladiť s európskymi smernicami a znížila by sa administratívna záťaž.
9.1.3 Identifikácia dotknutých subjektov:
Ex ante: - Finanční agenti, finanční poradcovia a finančné inštitúcie – Banky, Poisťovne a penzijné fondy, Podielové fondy, Faktoringové, lízingové a splátkové spoločnosti Ex post: - Finanční agenti, finanční poradcovia a finančné inštitúcie – Banky, Poisťovne a penzijné fondy, Podielové fondy, Faktoringové, lízingové a splátkové spoločnosti
9.1.4 Identifikovaný vplyv na podnikateľské prostredie z ex ante fázy (ak bola vykonaná):
K predmetnej regulácii nebola explicitne uvedená výška nákladov spojená s touto povinnosťou v Analýze vplyvov na podnikateľské prostredie. Bol identifikovaný negatívny vplyv týkajúci sa všeobecne nových informačných povinností dotknutých subjektov voči svojim klientom.

9.2 Vyčíslenie dopadu na podnikateľské prostredie – porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov právneho predpisu²

Tabuľka č. 1: Výpočet skutočných vplyvov regulácie/regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (údaje sú uvedené po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST								EX ANTE ³	EX POST – EX ANTE
Poradové číslo regulácie	Stručný a zrozumiteľný opis regulácie	Lokalizácia	Účinnosť právneho predpisu/regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
65	Povinnosť finančných sprostredkovateľov a poisťovní poskytovať vyhlásenie vhodnosti iba na investičné produkty založené na poistení	§ 35 ods. 6 § 70 ods. 2 písm. e)	23.2.2018 23.2.2018	Finanční agenti, finanční poradcovia	24 713	49	1 199 036	-	-

² Kalkulácia nákladov sa uvádza pre každé hodnotené ustanovenie právneho predpisu, v prípade kalkulácie pre celý právny predpis ako celok je táto skutočnosť uvedená v lokalizácii.

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

9.2.1 Spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
Ex ante náklady: - Náklady regulácie z ex ante fázy nie je možné presne určiť vzhľadom na to, že náklady predmetného právneho predpisu, ktorý zaviedol túto administratívnu povinnosť boli uvedené súhrnne a nie je možné z nich abstrahovať náklady spojené s povinnosťou poskytovania vyhlásenia vhodnosti. Gestor nepredpokladal, že so zavedením nových informačných povinností, by došlo k väčšiemu nárastu administratívnych nákladov. Na základe kvalifikovaného odhadu predpokladal, že výška týchto súhrnných nákladov spojených s novými informačnými povinnosťami bude predstavovať 250 € ročne pre každého samostatného finančného agenta alebo finančnú inštitúciu (približne 560 subjektov). Ex post náklady: - Ex post náklady Pri výpočte sme vychádzali z počtu finančných agentov a poradcov uvedeného na webe NBS k 28.11.2024. Náklady boli kvantifikované pomocou kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia. Pre účely výpočtu administratívnej povinnosti bola využitá jedna z typických informačných povinností „<i>Poskytnutie informácie, oznámenie, vyhlásenie</i>“ z kalkulačky nákladov pri nepravidelnej frekvencii. Vplyv tejto regulácie na kategóriu dotknutých subjektov je vo výške 1 199 036 €. Vplyv na jeden dotknutý subjekt je vo výške 49 €.
9.2.2 Zdroj počtosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Zdrojom počtosti pre zistenie počtu dotknutých subjektov z predmetnej oblasti bolo webové sídlo Národnej banky Slovenska. Odkaz na internetovú stránku: https://subjekty.nbs.sk/?s=1120
9.2.3 Dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post) (ak vznikol):
Vzhľadom na súhrnný spôsob výpočtu nákladov v ex ante fáze nie je možné porovnať odhadovanú výšku nákladov s kvantifikovanými nákladmi v rámci ex post hodnotenia.
9.2.4 Dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:
Nepredpokladané náklady v ex ante fáze neboli identifikované.

9.3 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektami a gestorom právneho predpisu

9.3.1 Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

GESTOR PRÁVNEHO PREDPISU – Zúčastnení zástupcovia: Ministerstvo financií Slovenskej republiky, sekcia finančného trhu, odbor kapitálového trhu a poisťovníctva (ďalej ako „MF SR“ alebo „gestor“).

PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY:

Cielené konzultácie:

Oslovené subjekty (obchodné meno, IČO):

Slovenská asociácia poisťovní, 17054303 (ďalej ako „SLASPO“)

Zúčastnené subjekty:

Áno ☒ Nie ☐

Forma a termín vykonania konzultácií:

Oslovené subjekty:

SLASPO

Forma:

osobne/online ☒ dotazník/e-mail ☐

Dátum vykonania:

01. 10. 2024

Verejné konzultácie:

Trvanie verejných konzultácií: od 3.9.2024 do 16.9.2024

Forma a termín vykonania konzultácií:

Do verejných konzultácií sa nezapojili žiadne ďalšie podnikateľské subjekty.

9.3.2 Vyjadrenie podnikateľských subjektov k regulácii:

- vznesené pripomienky voči zneniu regulácie,
- konkrétne problémy regulácie alebo prekážky, ktoré regulácia spôsobuje v praxi.

Podnet sa týka regulácie, ktorá v slovenskom práve ide nad rámec toho, čo stanovuje smernica IDD. Podľa smernice sa vyhlásenie o vhodnosti (písomne alebo na trvanlivom médiu) predkladá iba pre tie investičné produkty, ktoré sú založené na poistení - časť životného poistenia. Ide teda o určitú časť poisťných produktov. V našom zákone je táto povinnosť nastavená pre všetky produkty, teda aj pre neživotné poistenie.

Príkladom z praxe, kedy takéto poskytovanie vyhlásenia o vhodnosti nemá opodstatnenosť, je povinné zmluvné poistenie (ďalej aj „PZP“). Povinnosť uzavrieť PZP vyplýva priamo zo zákona, a preto ho spotrebiteľ v určitej verzii uzatvára bez ohľadu na to, či mu finančný sprostredkovateľ odporučí alebo neodporučí daný produkt. Napriek tomu, že aj pri PZP existujú rôzne možnosti, ako nakombinovať produkt poistenia, v konečnom dôsledku sa klient nemôže rozhodnúť, že si nevyberie ani jeden a PZP neuzavrie, pretože by tým porušil zákon. Z tohto pohľadu sa javí byť pri takomto type poistenia vyhlásenie o vhodnosti nadbytočné.

Vo všeobecnosti SLASPO poukázalo na potrebu prehodnotiť túto povinnosť vo vzťahu k tým produktom, ktoré sa týkajú neživotného poistenia, pričom životné poistenie a produkty s ním súvisiace vzhľadom na potrebu informovať v čo najlepšej miere klienta nerozporuje, a súhlasí s ponechaním povinnosti poskytnúť vyhlásenie o vhodnosti produktu, ktorý sa týka životného poistenia.

V praxi táto regulácia predstavuje úkon navyše, ktorý v podstate spočíva v tom, že finančný sprostredkovateľ prehlási, že klientovi poskytol všetky relevantné informácie o produktoch, posúdil, či daný produkt potrebuje a pod. Tieto informácie finančný sprostredkovateľ poskytuje klientovi aj bez vyhlásenia o vhodnosti, nakoľko jeho snahou je, aby si klient vybral produkt pre neho najvhodnejší, preto ide podľa zástupcov sprostredkovateľov o nadbytočnú povinnosť.

SLASPO prostredníctvom tohto podnetu navrhuje zosúladiť požiadavky, ktoré na finančného sprostredkovateľa kladie smernica s požiadavkami vnútroštátneho práva, keďže v momentálnom nastavení poskytovania vyhlásenia o vhodnosti pri všetkých produktoch en block nevidí pridanú hodnotu.

9.3.3 Vyjadrenie gestora k:

- dôvodu vzniku právneho predpisu/regulácie, opis problému, ktorý má riešiť,
- výsledku pôsobenia regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- plneniu cieľa regulácie vo vzťahu k riešenému problému,
- vzniku nepredvídateľných vplyvov (ak sa vyskytli),
- podnetu z podnikateľského prostredia,
- vzneseným pripomienkam podnikateľských subjektov k zneniu regulácie a pôsobeniu v praxi.

Dôvodom vzniku regulácie bola primárne transpozícia smernice IDD, ktorá má predstavovať minimálnu harmonizáciu. Došlo ňou k spresneniu vykonávania distribúcie poistenia a k rozšíreniu ochrany spotrebiteľa pri predaji všetkých poisťných produktov. Touto úpravou sa má zabezpečiť informovanosť klienta o tom, že produkt, ktorý si vybral, je pre neho vhodný a potrebný. Úpravou sa má zabezpečiť ochrana finančného sprostredkovateľa a aj klienta.

Ministerstvo financií SR prostredníctvom svojho zástupcu vyjadrilo stanovisko k danému podnetu, pričom uviedlo, že táto regulácia vznikla aj na podnet z prostredia finančných agentov, ktorí v čase prípravy novely zákona komunikovali potrebu chrániť sa takýmto vyhlásením o tom, že klientovi boli poskytnuté relevantné informácie ohľadom produktov a zhodnotenie, či daný produkt potrebuje alebo

nie. Ide o završenie procesu, v rámci ktorého finančný agent zisťuje relevantné informácie a potreby klienta a na základe jeho zistení pripraví produkt vhodný pre konkrétneho klienta, poprípade dospeje k záveru, že daný klient ten ktorý produkt nepotrebuje, o čom ho finančný sprostredkovateľ taktiež informuje.

Poskytovanie vyhlásenia o vhodnosti nemá predstavovať nadmernú záťaž, ide vo väčšine prípadov o úkon v rámci štandardizovaného formulára, v ktorom finančný agent potvrdí, že vyhlásenie o vhodnosti klientovi poskytol. Napriek tomu sa v praxi ukazuje, že finanční agenti poskytujú svojim klientom relevantné informácie počas celého procesu pri výbere vhodného produktu.

Gestor zákona po predstavení svojho stanoviska vyjadril ambíciu ponechať súčasné nastavenie regulácie v zákone so záverom, že regulácia nepredstavuje povinnosť nad rámec toho, čo ukladá smernica, a v súčasnosti nevidí priestor na zmenu v právnej úprave, ktorá by takúto povinnosť pri niektorých typoch poistenia vypustila alebo zmiernila.

9.3.4 Alternatívne riešenia z pohľadu podnikateľských subjektov:

- návrhy na zmeny v právnom predpise (úprava znenia/zrušenie regulácie),
- návrhy na úpravu aplikačnej praxe,
- príklady alternatívnych riešení alebo osvedčených postupov z iných krajín (dobrovoľné),
- očakávaná úspora nákladov v dôsledku úpravy/zrušenia regulácie (dobrovoľné).

SLASPO navrhuje prehodnotiť nutnosť vyhlásenia o vhodnosti pre tie produkty poistenia, ktoré nepredstavujú také veľké riziko pre spotrebiteľa, a ktoré zároveň z objektívnych dôvodov (napr. povinnosť vyplývajúca zo zákona) vedú k tomu, že klient poistenie uzavrie. V rámci prípravy na potenciálnu úpravu SLASPO prejavilo záujem diskutovať o tom, ktoré z produktov by mohli byť z tejto povinnosti vyňaté.

Z dôvodu snahy o posilnenie argumentácie podporujúce uvoľnenie regulácie, SLASPO interne pripraví rešers nastavenia právnej úpravy v okolitých štátoch (najmä ČR) a zároveň zistí aktuálny pohľad zo strany finančných sprostredkovateľov na potrebu vyhlásenie o vhodnosti predkladať.

Navrhovaná zmena by predstavovala pre finančných agentov zníženie administratívnej záťaže, ktorá spočíva v opakovanom zisťovaní zmeny skutočností (finančná znalosť, finančná situácia, preferencie a pod.), ktoré môžu mať vplyv na vhodnosť daného produktu a následne poskytnúť klientovi vyhlásenie, či daný produkt je alebo nie je pre neho vhodný. SLASPO má za to, že pri poskytovanom produkte finančný agent poskytne všetky relevantné informácie a koná vždy v záujme klienta.

9.3.5 Vyjadrenie gestora k alternatívnym riešeniam:

Ministerstvo financií SR považuje súčasnú právnu úpravu za primeranú a nastavenie povinnosti predkladať vyhlásenie o vhodnosti pre všetky produkty v oblasti poisťovníctva považuje za dobrý mechanizmus ochrany finančného agenta vo vzťahu ku klientovi.

Zároveň MF SR deklarovalo, že je otvorené opätovne otvoriť diskusiu pri začatí príprav novely zákona, ktorá sa bude primárne týkať transpozície Smernice IDD. V prípade, ak by došlo k vyňatiu niektorých produktov z tejto povinnosti, bude sa primárne jednať o produkty v oblasti neživotného poistenia a najmä produktov, ktoré sú pre spotrebiteľa menej finančne rizikové.

Časový horizont prípravy novely a opätovného otvorenia diskusie:

- v prvej polovici roku 2025 prebehne finálna diskusia na úrovni EÚ, následne bude prebiehať transpozičný proces na vnútroštátnej úrovni, v rámci ktorého bude možné komunikovať ohľadom tohto podnetu so SLASPO, za spoluúčasti MH SR

SLASPO sa pokúsi otvoriť diskusiu k problematike opodstatnenosti poskytovania vyhlásenia o vhodnosti aj v súvislosti s úpravou zákona o poisťovníctve (v najbližších mesiacoch).

9.4 Stanovisko spracovateľa k právnemu predpisu a jeho vplyvu na podnikateľské prostredie

9.4.1 Stanovisko k pôsobeniu právneho predpisu/regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

MH SR sa po prediskutovaní podnetu prikláňa k ponechaniu súčasného znenia regulácie s tým, že keď sa bude pripravovať novela zákona č. 186/2009 Z. z., podporuje opätovné otvorenie diskusie k tejto téme, t. j. ktoré investičné produkty by bolo možné vyňať zo zákonnej povinnosti poskytnúť vyhlásenie o vhodnosti a pri akých produktoch bude táto povinnosť ponechaná (napr. bolo spomenuté aspoň PZP). SLASPO medzitým pripraví prehľad právnej úpravy v okolitých krajinách.

MH SR z dlhodobého hľadiska podporuje potrebu prehodnotiť aktuálnu reguláciu týkajúcu sa povinnosti poskytovať klientom vyhlásenie o vhodnosti pri všetkých produktoch poistenia, bez ohľadu na to, či ide o životné alebo neživotné poistenie. Súčasné legislatívne požiadavky sú nastavené prísnejšie ako v Smernici EÚ, a tým zvyšujú administratívnu záťaž spojenú s vykonaním tohto úkonu, ktorý sa v niektorých prípadoch javí byť nadbytočný, resp. bez pridanej hodnoty. Finančný agent tak pre splnenie zákonnej povinnosti predkladá opakovane vyhlásenie týkajúce sa informácií, ktoré už klientovi raz poskytol.

MH SR víta iniciatívu SLASPO priniesť do budúcej diskusie príklady regulácie z okolitých členských štátov, ktoré môžu napomôcť argumentácii pre zníženie byrokracie aj v Slovenskej republike. Zahrnutie tejto zmeny do najbližšej novely zákona by pomohlo znížiť finančnému agentovi úkony, ktoré je povinný urobiť bez ohľadu na to, či klientovi prinesú pridanú hodnotu.

9.4.2 Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

MH SR podporuje iniciatívu prehodnotiť súčasné nastavenie legislatívnej úpravy, ktorá sa týka povinnosti poskytovať klientom vyhlásenie o vhodnosti pre všetky poistné produkty, či už ohľadom životného alebo neživotného poistenia. Súčasná legislatíva je prísnejšia ako požiadavky stanovené v európskej smernici, čo spôsobuje zvýšenú administratívnu záťaž pri poskytovaní týchto vyhlásení, ktoré môžu byť v niektorých prípadoch zbytočné.

Pri niektorých produktoch neživotného poistenia, ktoré pre klienta nepredstavujú prílišné finančné riziko, sa javí byť nadbytočné takéto vyhlásenie o vhodnosti produktu poskytovať, keď pri samotnom procese vytvárania produktu na mieru klienta finančný agent zväžil všetky dostupné informácie a klienta s nimi oboznámil.

Zavedenie tejto zmeny v niektorých častiach neživotného poistenia zvýši časovú úsporu finančného sprostredkovateľa.

9.4.3 Odporúčenie spracovateľa:

☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady

☐ upraviť aplikačnú prax

9.4.4 Ak spracovateľ navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov / ustanovení právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

MH SR sa s vyššie uvedenými závermi stotožnilo a rovnako vyjadrilo aj pozitívny postoj k deklarovanému zámeru pokračovať v ďalších rokovaníach, ktoré sa predpokladajú na druhú polovicu roku 2025. V kontexte vyššie uvedeného sa MH SR prikláňa k návrhu väčšiny zúčastnených subjektov, a to ponechať súčasné legislatívne znenie predmetnej regulácie do momentu otvorenia diskusie o zmene aspoň pri niektorých produktoch neživotného poistenia.

9.5 Vyjadrenie gestora právneho predpisu k vykonanému hĺbkovému ex post hodnoteniu⁴

9.5.1 Pripomienky gestora právneho predpisu k procesu ex post hodnotenia:
Gestor právneho predpisu nemal pripomienky k procesu ex post hodnotenia.
9.5.2 Vyjadrenie gestora k obsahu stanoviska spracovateľa:
Gestor právneho predpisu sa k obsahu stanoviska spracovateľa nevyjadril.

⁴ Časť 9.5 je v zmysle bodu 10.2. JM vyplnená v prípade, ak gestor právneho predpisu zaslal spracovateľovi vyjadrenie k vykonanému ex post hodnoteniu do 30 kalendárnych dní od ukončenia hĺbkového ex post hodnotenia